

Nr 175.

Ankom till riksdagens kansli den 24 maj 1928 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande anslag till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m.

(4:e avd.)

1:o) Uti den till riksdagen den 4 januari 1928 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1928—1929 har under sjätte huvudtiteln, innefattande anslagen till kommunikationsdepartementet, det ordinarie förslagsanslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen upptagits med oförändrat belopp, 167,500 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen

Vid anmälan inför Kungl. Maj:t av frågorna om anslag till väg- och vattenbyggnadsväsendet för budgetåret 1928—1929 anförde föredragande departementschefen, såsom framgår av det vid statsverkspropositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet i ärendet, bland annat, att spörsmålet rörande ändrad organisation av väg- och vattenbyggnadsväsendet vore föremål för fortsatt behandling inom kommunikationsdepartementet; och uttalade departementschefen tillika den förhoppningen, att proposition i ämnet skulle kunna föreläggas för 1928 års riksdag. Då det icke vore möjligt att avgöra, i vad mån en blivande proposition skulle komma att inverka på riksstatsförslaget, ansåge sig departementschefen i fråga om anslagen till väg- och vattenbyggnadsväsendet icke böra taga hänsyn till verkningarna av en eventuell omorganisation; i den mån ändringar i riksstaten för nästa budgetår kunde föranledas av en dylik syntes erforderliga ändringsförslag böra framläggas i samband med propositionen.

Utskottets yttrande.

I en sedermera till riksdagen den 16 mars 1928 avlåten proposition, nr 211, har Kungl. Maj:t framlagt förslag i berörda omorganisationsfråga. Över denna framställning har utskottet avgivit särskilt utlåtande nr 165, däri Kungl. Maj:ts förslag avstyrkts. Av propositionen framgår emellertid, att ifrågavarande förslag är avsett att träda i tillämpning först den 1 juli 1929 samt att förslag rörande de anslagstitlar, under vilka de erforderliga utgifterna för den nya organisationsformen böra å riksstaten uppföras, avses skola föreläggas 1929 års riksdag. I nyssnämnda proposition förutsättes alltså ingen ändring i de i årets statsverksproposition upptagna anslagen till väg- och vattenbyggnadsväsendet.

Utskottet, som i detta utlåtande yttrar sig beträffande de anslag under sjätte huvudtiteln, vilka i avvaktan på Kungl. Maj:ts förenämnda proposition

rörande väg- och vattenbyggnadsväsendets omorganisation icke varit föremål för utskottets behandling, har i fråga om det ordinarie förslagsanslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, att nyssnämnda anslag å riksstaten för budgetåret 1928—1929 uppföres med samma belopp som för innevarande budgetperiod.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1928—1929 uppföra det ordinarie förslagsanslaget till *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* med oförändrat belopp, 167,500 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet.

[3.*]

2:o) Kungl. Maj:t har vidare (punkt 3 av det vid statsverkspropositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för ovannämnda dag) föreslagit riksdagen att för väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra anslag av 64,800 kronor.

Beträffande utredningen får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet, sid. 6—7.

Anslaget till upprätthållande av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet, som för år 1922 utgick med 57,600 kronor, kunde genom vissa personalinskränkningar sänkas för budgetåret 1923—1924 till 44,000 kronor och för budgetåret 1924—1925 ytterligare till 40,000 kronor. På grund av de ökade arbetsuppgifter, som ålagts styrelsen särskilt genom bestämmelserna angående fördelningen av automobilskattemedlen, befanns det emellertid nödvändigt att för budgetåret 1925—1926 åter höja anslagsbeloppet ifråga till 44,000 kronor. En ytterligare ökning av omkring 4,300 kronor äskades av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för budgetåret 1926—1927. Det stegrade medelsbehovet vitsordades också av föredragande departementschefen; då emellertid erforderligt belopp kunde beredas utan förändring av anslaget genom att för vissa avlöningsförhöjningar anlita ett härför särskilt avsett anslag å sjunde huvudtiteln, upptogs anslaget jämväl i riksstaten för budgetåret 1926—1927 till 44,000 kronor. För innevarande budgetår utgår anslaget med 56,800 kronor. Med den av föregående års riksdag sålunda vidtagna höjningen avsågs dels att bereda styrelsen tillgång till ytterligare två extra tjänstemän i 21:a lönegraden med placering, den ene å tekniska och den andre å administrativa byrån, dels ock att bestrida ett personligt lönetillägg åt byrådirektören å styrelsens administrativa byrå.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har nu anmält, att erfarenheten under den gångna tiden visat, att omförmälda ökning med endast en tjänsteman å tekniska byrån icke varit tillräcklig. Å den avdelning inom tekniska byrån, som handlade ärenden angående automobilskattemedlens fördelning, erfordrades ytterligare en tjänsteman samt ett extra kvinnligt biträde, som förutom avdelningens skrivgöromål skulle hava hand om avdelningens allttjämt

*) Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

växande ritningsarkiv. Möjlighet att för längre tid från annan byrå till denna avdelning förflytta annat extra skrivbiträde funnes icke. I avbidan på den blivande omorganisationen syntes den manliga tjänstemannen tills vidare böra placeras såsom extra byråingenjör i 21:a lönegraden och det kvinnliga biträdet i 4:e lönegraden för extra ordinarie tjänstemän, medförande en kostnad av omkring respektive 6,000 och 2,000 kronor eller tillhopa 8,000 kronor. Styrelsen har på den grund hemställt, att förevarande anslag måtte höjas till 64,800 kronor.

Härom yttrar departementschefen:

»Den alltjämt fortgående stegringen av automobilskattemedlen medför givetvis en tyngre arbetsbörda genom det år från år växande antal företag, som kan komma i åtnjutande av bidrag från automobilskattefonderna. Med hänsyn till de stora ekonomiska intressen för staten, som här äro ifråga, är det av synnerlig vikt, att en sorgfällig granskning och sovring av de allt talrikare inströmmande ansökningarna om bidrag till allmänna arbeten icke försvåras eller omöjliggöras av brist på arbetskraft. Det torde därför vara nödvändigt bereda möjlighet till anställande av såväl ytterligare en extra tjänsteman å tekniska byrån som ett biträde å samma byrå. Emot styrelsens förslag till placering i lönehänseende av nämnda tjänsteman och biträde synes intet vara att erinra.»

Då det torde vara obestriddigt, att å väg- och vattenbyggnadsstyrelsens tekniska byrå ytterligare arbetskrafter äro erforderliga för en tillfredsställande handläggning av det alltjämt växande antalet ärenden rörande automobilskattemedlens fördelning, har utskottet icke velat motsätta sig anställande av såväl ytterligare en extra byråingenjör, med placering i 21:a lönegraden, som ock ett kvinnligt biträde, med placering i 4:e lönegraden av den för extra ordinarie tjänstemän gällande löneskalan. Det av Kungl. Maj:t äskade beloppet, 64,800 kronor, till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet har utskottet alltså ansett sig böra tillstyrka.

Utskottets
yttrande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för *väg- och vattenbyggnadsstyrelsens verksamhet* för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra anslag av 64,800 kronor.

3:o) Kungl. Maj:t har ytterligare (punkt 4 av förenämnda statsrådsprotokoll) föreslagit riksdagen att i riksstaten för budgetåret 1928—1929 upptaga det ordinarie anslaget till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distriktstjänstemän med oförändrat belopp, 30,000 kronor.

Väg- och
vattenbyggnadsstyrelsens
distrikts-
tjänstemän.

Till avlöning åt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distriktstjänstemän hava sedan flera år utgått dels ett bestämt ordinarie anslag å 30,000 kronor, dels ett extra anslag å 4,500 kronor, avsett till avlöning av en extra distriktschef och en extra distriktsingenjör i det numera i två distrikt uppdelade norra väg- och vattenbyggnadsdistriktet. Någon ändring härutinnan avses ej heller skola inträda för nästkommande budgetår.

[4.]

Utskottets
yttrande.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet under förevarande punkt,

att riksdagen må i riksstaten för budgetåret 1928—1929 uppföra det ordinarie anslaget till *väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distriktstjänstemän* med oförändrat belopp, 30,000 kronor.

Ytterligare
medel till
avlöning åt
väg- och
vattenbygg-
nadsstyrelsens
distriktstjänstemän.

4:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, punkt 5, och under hänvisning till vad som under nästföregående punkt blivit anfört, hemställer utskottet,

att riksdagen må såsom *ytterligare medel till avlöning av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens distriktstjänstemän* för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra anslag av 4,500 kronor.

[5.]

Stipendier
åt medlemmar
av väg- och
vattenbygg-
nadsstyrelsen.

5:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts under punkt 6 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten uppföra det ordinarie reservationsanslaget till *stipendier åt medlemmar av väg- och vattenbyggnadskåren* utan angivet belopp.

[6.]

Expenser
för allmänna
arbeten.

6:o) Kungl. Maj:t har (punkt 7) föreslagit riksdagen att höja det ordinarie reservationsanslaget till expenser för allmänna arbeten, nu 80,000 kronor, med 20,000 kronor till 100,000 kronor.

[7.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 8—11 i åberopade statsrådsprotokollet.

Det årliga medelsbehovet för expenser för allmänna arbeten — huvudsakligen rese- och inspektionskostnader i anledning av väg- och vattenbyggnadsstyrelsens kontrollverksamhet samt kostnader för skrivmateriel, städning m. m. för styrelsen — beräknades tidigare av styrelsen utgöra 90,000—100,000 kronor. Genom i besparingssyfte vidtagna inskränkningar i styrelsens inspektionsverksamhet kommo emellertid de för ändamålet förbrukade beloppen att avsevärt understiga vad som sålunda beräknats. Med hänsyn till nedgången i medelsbehovet och storleken av de härigenom för vissa år uppkomna reservationerna kunde en avsevärd nedsättning vidtagas i det utöver det ordinarie anslaget å 45,000 kronor utgående extra förstärkningsanslaget.

För innevarande budgetår beslöt riksdagen, i enlighet med i föregående års statsverksproposition framställt förslag, slopa det extra förstärkningsanslaget till expenser för allmänna arbeten samt höja det ordinarie reservationsanslaget med 35,000 kronor till 80,000 kronor. Højningen var föranledd, bland annat, av den ökade inspektionsverksamhet, som nödvändiggjordes av de med bidrag av automobilskattemedel utförda arbetenas stegrade omfattning, ävensom av en till omkring 4,000 kronor uppskattad ökning i de årliga utgifterna för städning m. m. av styrelsens lokaler.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har nu hemställt, att det ordinarie reservationsanslaget till expenser för allmänna arbeten måtte för budgetåret 1928—1929 höjas till 100,000 kronor, med rätt för styrelsen att av detta

belopp använda 10,000 kronor före det nya budgetårets ingång för täckande av beräknad brist i expensanslaget för budgetåret 1927—1928.

Med avseende härå anför departementschefen:

»Utgifterna från förevarande anslag utgjorde under budgetåret 1926—1927 nära 92,000 kronor, under det att till väg- och vattenbyggnadsstyrelsens förfogande ursprungligen stodo allenast 77,000 kronor. Ett anmärkningsvärt överskridande av tillgängliga anslag har alltså ägt rum. För det oundgängligaste täckandet av bristen har Kungl. Maj:t genom beslut den 14 april 1927 anvisat 10,000 kronor av sjätte huvudtitelns anslag till extra utgifter. Av nyssnämnda utgiftsbelopp 92,000 kronor utgjorde emellertid omkring 16,000 kronor flyttningskostnader. Det normala medelsbehovet för nämnda budgetår uppgick alltså till 76,000 kronor. För budgetåret 1927—1928 beräknade väg- och vattenbyggnadsstyrelsen, på sätt nästlidet års statsverksproposition utvisar, en stegring av kostnaderna för inspektionsverksamheten med 6,000 kronor. Emellertid tillkomma för nämnda budgetår två oförutsedda utgiftsökningar, nämligen dels nödvändigheten att av detta budgetårs anslag ersätta vid budgetårets ingång föreliggande anslagsbrist å 4,000 kronor, dels opåräknad utgift för uppvärmning m. m. av styrelsens lokaler likaledes å 4,000 kronor. Styrelsen beräknar också numera, att anslagsbelastningen för innevarande budgetår kommer att uppgå till 90,000 kronor och alltså med 10,000 kronor överskrida beviljat anslag. Medelsbehovet för verksamheten under budgetåret 1928—1929 beräknar styrelsen likaledes till 90,000 kronor. Visserligen skulle posten å 4,000 kronor till täckande av brist från budgetåret 1926—1927 bortfalla, men i stället beräknar styrelsen, att kostnaderna för inspektionsverksamheten skulle i jämförelse med budgetåret 1926—1927 ökas med 10,000 kronor. Härutöver erfordras emellertid ett belopp av 10,000 kronor för att täcka beräknad brist för innevarande budgetår, vadan sammanlagda anslagsbehovet för budgetåret 1928—1929 kommer att uppgå till 100,000 kronor. Med hänsyn till angelägenheten av att de högst betydande och alltjämt stegrade belopp — särskilt i form av automobilskattemedel — varmed staten numera bidrager till de s. k. allmänna arbetena, komma till en rätt användning, är det av synnerlig vikt, att icke tillsynen å dessa eftersättes av brist på medel. Jag finner mig därför böra tillstyrka, att det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för nästkommande budgetår begärda beloppet 100,000 kronor anvisas för ifrågavarande ändamål.»

Under hänvisning till vad departementschefen i ärendet anför, får utskottet hemställa,

att riksdagen må höja det ordinarie reservationsanslaget till *expenser för allmänna arbeten*, nu 80,000 kronor, med 20,000 kronor till 100,000 kronor.

7:o Kungl. Maj:t har (punkt 8) föreslagit riksdagen att öka det ordinarie reservationsanslaget till vägundersökningar, nu 60,000 kronor, med 5,000 kronor till 65,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 11 och 12 av återropade statsrådsprotokollet.

Det ordinarie reservationsanslaget till vägundersökningar har sedan år 1921 utgått med 90,000 kronor för år räknat, men är för nu löpande budgetperiod nedsatt till 60,000 kronor.

Utskottets
yttrande.

Väg- och bro-
undersök-
ningar.

[8.]

För undersökningar av mindre hamnar och farleder ävensom till upprättande av planer till anläggning eller ombyggnad av broar, då dylika arbeten icke äro förenade med vägföretag, finnes för budgetåret 1927—1928 uppfört ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor. I samband med föreslagen ändrad uppställning av riksstatens sjätte huvudtitel skulle till ifrågavarande för vägundersökningar avsedda ordinarie anslag å 60,000 kronor läggas hälften av ovannämnda för hamn- och broundersökningar avsedda anslagsbelopp å 10,000 kronor, d. v. s. den del av nedannämnda anslag, som är beräknad behöflig för broundersökningar.

*Utskottets
yttrande.*

Kungl. Maj:ts förevarande förslag föranleder ingen annan utskottets erinran än att anslaget torde böra upptagas under benämning: Väg- och broundersökningar.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, med uteslutande ur riksstaten av det ordinarie reservationsanslaget till vägundersökningar, uppföra ett nytt reservationsanslag med benämning *väg- och broundersökningar* å 65,000 kronor.

Stockholm den 24 maj 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzélius, A. C. Lindblad, Olof Olsson, J. L. Widell, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, E. A. Hallin, J. B. Johansson* i Fredrikslund, *C. Johansson* i Hälsingborg, *K. E. Andersson* i Eliantorp, *K. A. W. Björck* och *D. Hansén*.

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, A. Wiklund, C. R. Jansson* i Falun, *L. J. Carlsson-Frosterud, P. M. Olsson* i Blädinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *E. Kristensson* i Göteborg, *K. S. V. Ward, O. E. F. Järte, A. Daniels-son* och *C. A. Anderson* i Storegården.